

RAPPORT
Quickscan natuurwetgeving
voor de realisatie van een uitvaartcentrum
aan de Karstraat te Bemmel

Opdrachtgever
Accent adviseurs

Projectnummer
Aeres Milieu projectnummer AM17075

Status rapport
Definitief

Contactgegevens
Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. J.P.M. Hovens ir. G. Hovens (Faunaconsult)		8 november 2017
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. G. Reuver		8 november 2017

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel en status van dit document	3
1.3 Leeswijzer	3
2. WET- EN REGELGEVING	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden	4
2.3 Natuurnetwerk Nederland	4
2.4 Beschermde planten en dieren	5
3. WERKWIJZE	6
3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	6
3.2 Werkwijze quickscan	7
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	8
4.1 Beschrijving plangebied	8
4.2 Natura 2000-gebieden	8
4.3 Gelders Natuurnetwerk	10
4.4 Overige beschermde gebieden	11
4.5 Beschermde planten en dieren	11
5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN	13
5.1 Natura 2000	13
5.2 Gelders Natuurnetwerk	13
5.3 Beschermde planten en dieren	14
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	16
6.1 Natura 2000 en GNN	16
6.2 Groene Ontwikkelingszone	16
LITERATUUR	18
BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime	19

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Accent adviseurs heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op een locatie gelegen aan de Karstraat te Bemmel. Het gaat om een akker waarop men een uitvaartcentrum wil realiseren.

De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming (Wn) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wn. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2. WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wn), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wn wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wn.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wn niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen,

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 *Beschermde planten en dieren*

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wn niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wn kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- **Vogels**

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wn). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

- **Internationaal beschermde soorten**

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wn);

- **Overige beschermde soorten**

soorten genoemd in de bijlage bij de Wn, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wn). Hieronder vallen onder meer de 'algemene' soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wn niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Gedeputeerde staten van Gelderland, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wn worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wn) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De bestaande akkervegetatie zal worden verwijderd. Hierna worden er een gebouw, parkeerplaatsen en een inrit aangelegd. Aanvankelijk was het de bedoeling het plangebied in te richten conform figuur 3.1.1. Omdat tijdens het veldbezoek door Faunaconsult naar voren kwam dat er op korte afstand van het plangebied een steenuilennest aanwezig is, is het inrichtingsplan ten behoeve van de steenuil gewijzigd; zie figuur 3.1.2.

Figuur 3.1.1. Schets van de aanvankelijk voorgestane situatie.

Figuur 3.1.2. Schets van de nu voorgestane situatie.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 27 juni 2017 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. De sloot die ten noorden en ten oosten van het plangebied ligt, is tijdens het veldbezoek met een steeknet van 70 cm breed bemonsterd.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

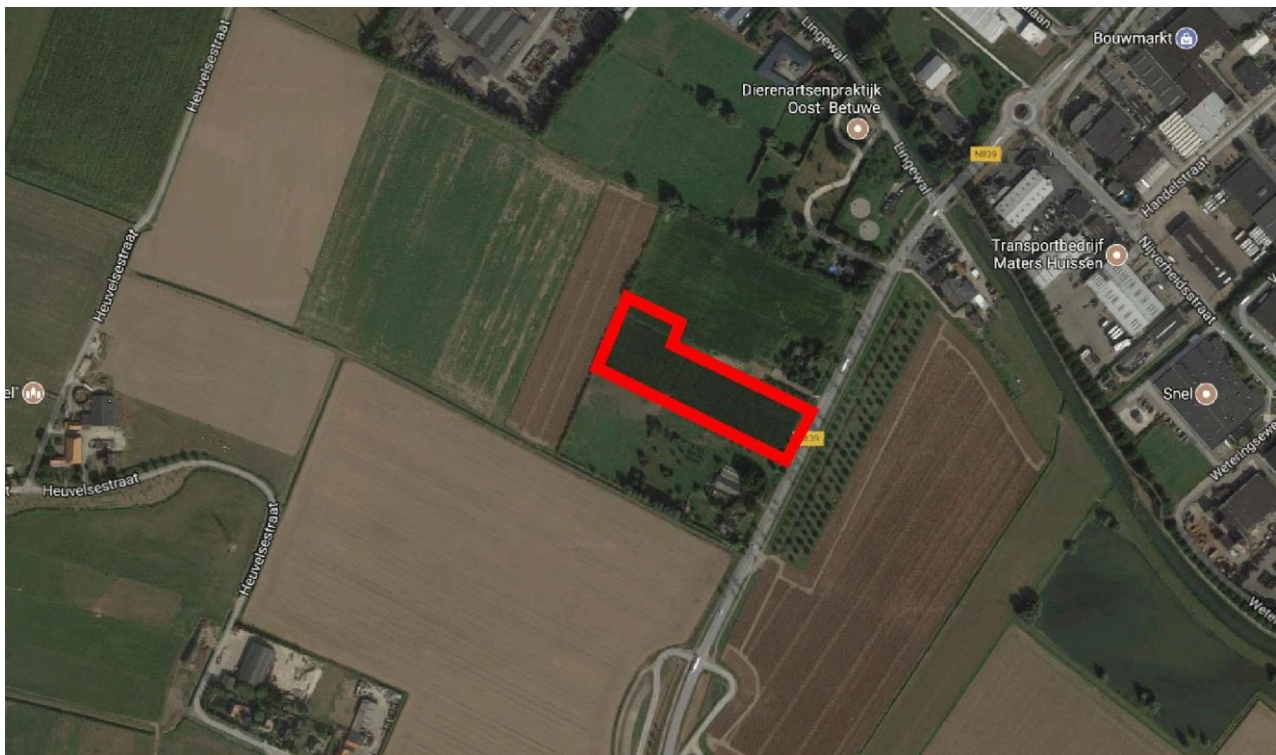
- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 4.1.1 en de foto's op de voorzijde van het rapport) ligt in het buitengebied, ten noorden van Bemmelen. Het plangebied bestaat grotendeels uit een akker die tijdens het veldbezoek was begroeid met bieten. In de berm naast de akker groeien kruiden als akkerdistel, kamille, schijfkamille, perzikkruid, haagwinde en hondsdrif. In het westelijk deel van het plangebied bevinden zich een struweelhaag (die grotendeels bestaat uit meidoorns en daarnaast gewone vlier, sleedoorn, wilg, heggerank, braam en hop) en een greppel met enkele gele lissen.

Aan de wegzijde (de N839) bevindt zich (net buiten het plangebied) een slootje dat tijdens het veldbezoek bijna droog stond. Hierin groeien eendenkroos, liesgras en enkele 2 – 3 meter hoge essen. Ten oosten van de N839 bevindt zich een kersenbongerd. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich een dierenweide (met emoes, brandganzen en ezels) met hoogstam fruitbomen en een weide dat wordt begraaasd door Shetlandpony's. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een erf met veel kersenbomen. Ten westen van het plangebied bevindt zich een maïsakker.

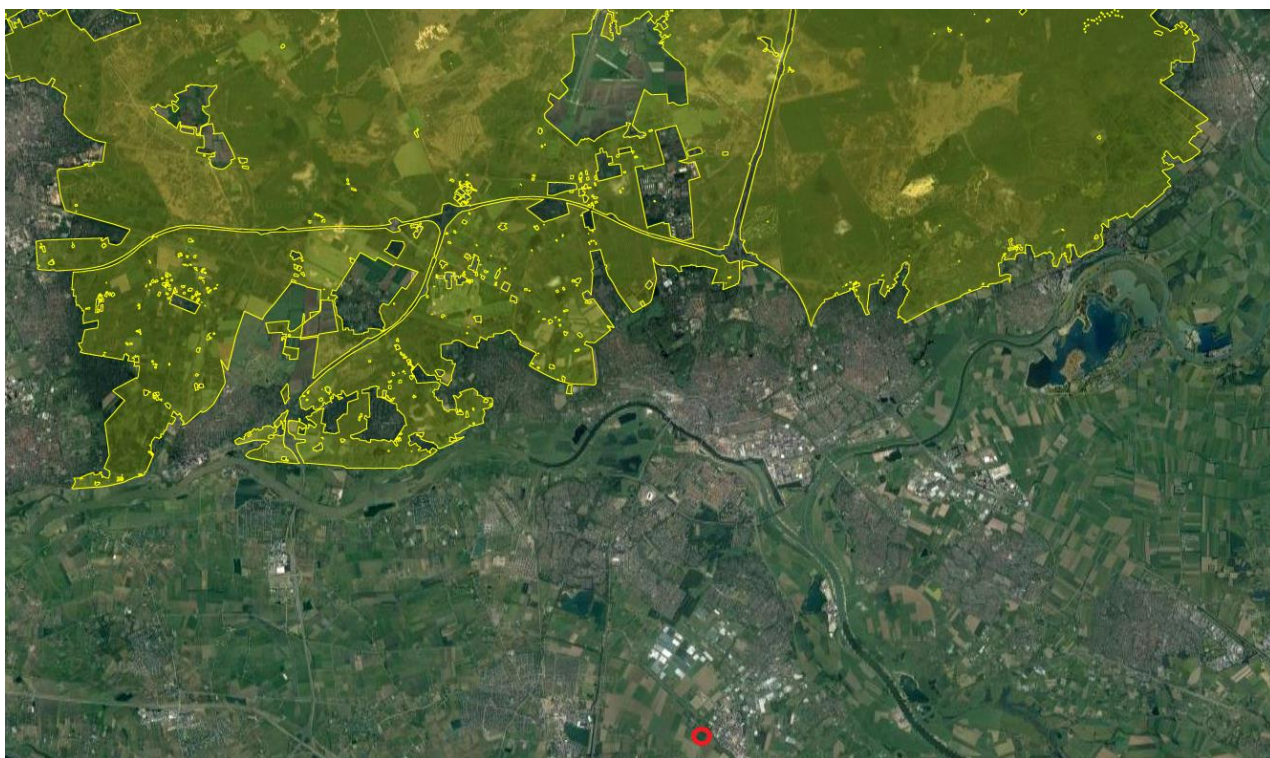
Figuur 4.1.1. Het plangebied (rood omlijnd).

4.2 Natura 2000-gebieden

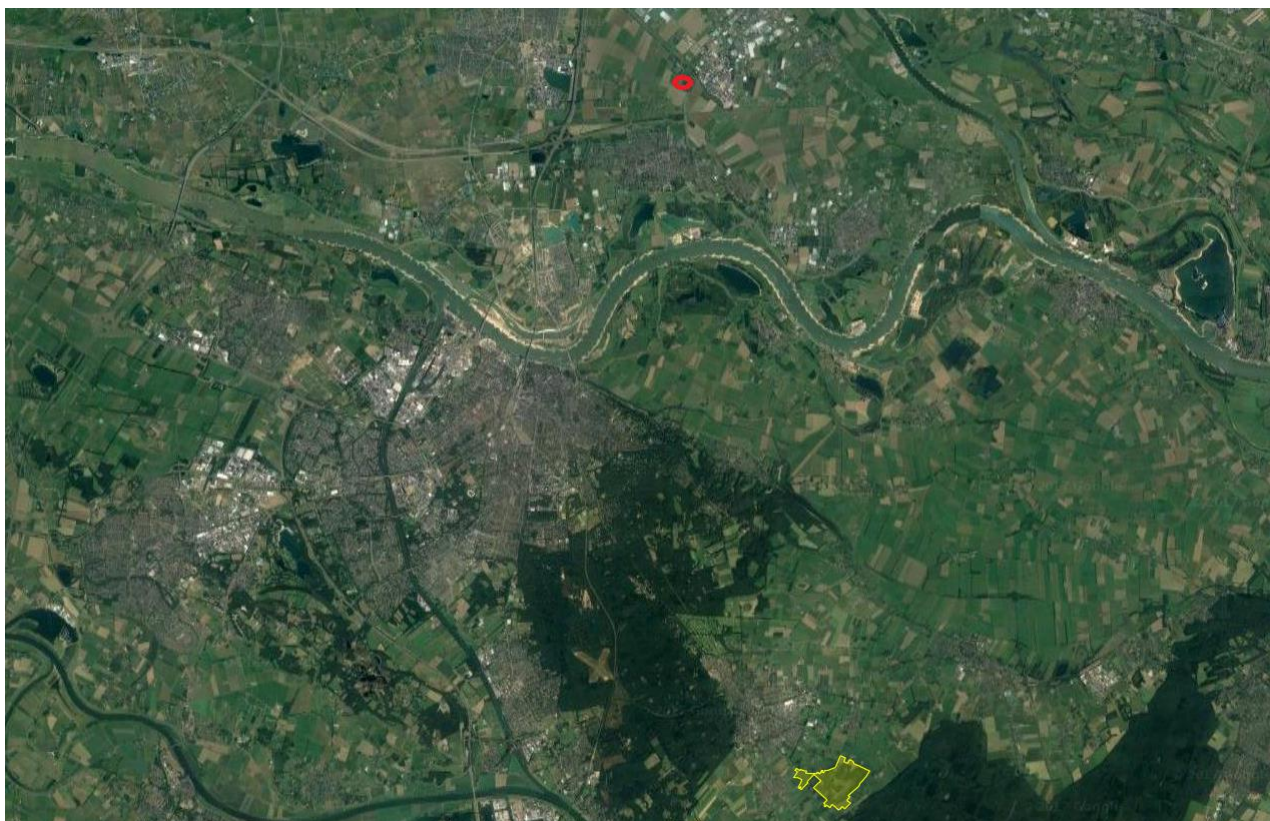
Natura 2000-gebied 'Rijntakken' is het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, op een afstand van 1,44 kilometer ten oosten van het plangebied (zie figuur 4.2.1). Natura 2000-gebied 'Veluwe' ligt op 8,16 kilometer ten noorden van het plangebied (zie figuur 4.2.2). Natura 2000-gebied 'De Bruuk' ligt op 17,7 kilometer ten zuidoosten van het plangebied (zie figuur 4.2.3). Overige Natura 2000-gebieden liggen op nog ruimere afstand van het plangebied, evenals Wetlands.

Figuur 4.2.1. Ligging van het plangebied (rode ovaal) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (geel weergegeven).
Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/.

Figuur 4.2.2. Ligging van het plangebied (rode ovaal) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Veluwe' (geel weergegeven).
Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/.

Figuur 4.2.3. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'De Bruuk' (geel weergegeven).
Bron: www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/.

4.3 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied bevindt zich op zo'n 260 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk en maakt deel uit van de provinciale 'Groene Ontwikkelingszone' (zie figuur 4.3.1).

Figuur 4.3.1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN.
donkergroen = Gelders Natuurnetwerk;
lichtgroen = Groene Ontwikkelingszone.
Bron: website Provincie Gelderland (http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten).

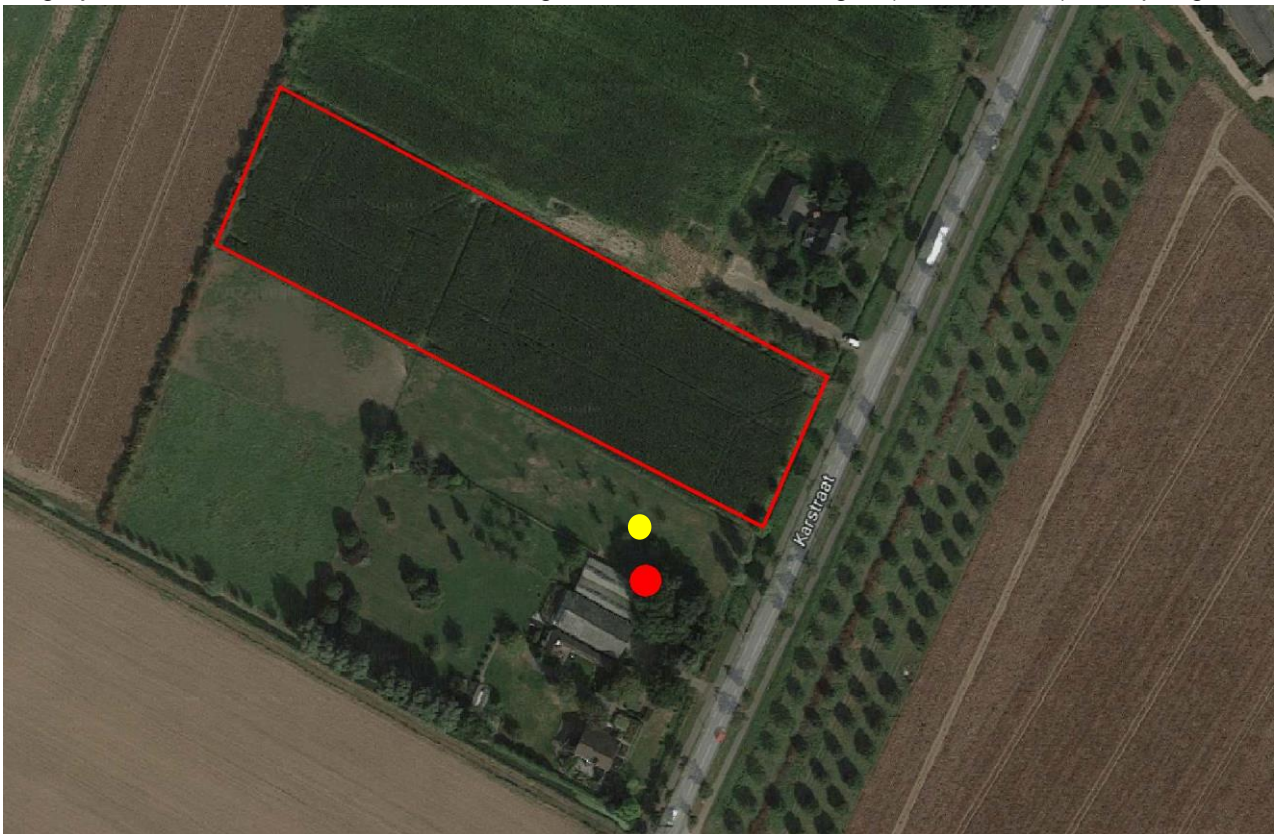
4.4 Overige beschermde gebieden

Verder maakt het plangebied geen deel uit van een Nationaal Landschap, wetland of overige beschermde natuurgebieden.

4.5 Beschermde planten en dieren

In het plangebied zelf zijn geen gebouwen of holle bomen aanwezig; het is dus uitgesloten dat er echte vleermuisverblijven, uilenverblijven etc. in het plangebied aanwezig zijn. De struiken in de struweelhaag zijn te laag om als vaste vliegroute voor vleermuizen te kunnen dienen, bovendien vormen de kersenbomen aan de zuidoostzijde van de Karstraat een veel betere (bredere en hogere) geleiding in dezelfde richting. Dassenburchten of sporen van dassen zijn afwezig.

In een boom op het terrein van de Karstraat 55 bevindt zich een steenuilennestkast. Hierin broedde in 2016 een steenuil (Den Held en Rijdsijk, 2016) en volgens de eigenaar (pers. med.) had de steenuil ook dit jaar (2017) weer jongen. Ook werd er tijdens het veldbezoek een steenuil in de dierenweide (behorend bij nr. 55) waargenomen (de steenuilwaarnemingen zijn weergegeven in figuur 4.5.1.). Tijdens het veldbezoek werden geen andere jaarrond beschermde vogelnesten of overige strenger beschermde vogelnesten waargenomen. Mogelijk broeden er in het broedseizoen wel algemeen voorkomende vogels (zoals de merel) in het plangebied.

Figuur 4.5.1. De ligging van de steenuilennestkast (rode stip) ten opzichte van het plangebied (rood omljnd) en de locatie van de tijdens het veldbezoek waargenomen steenuil (gele stip).

In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen. De sloot die ten oosten van het plangebied ligt, is tijdens het veldbezoek met een steeknet bemonsterd. Daarbij werden geen dieren gevangen (de sloot stond vrijwel droog). Reptielen zijn afwezig en andere soorten, die beschermd zijn onder de Wn, zijn niet te verwachten in het plangebied. Tabel 4.5.1 geeft de beschermde soorten weer die (mogelijk) een vaste voortplantings- of rustplaats in of nabij het plangebied hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Haas (<i>Lepus europeus</i>)			X
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X
Steenuil (<i>Athene noctua</i>)	X		

Tabel 4.5.1. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wn is eveneens weergegeven.

5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

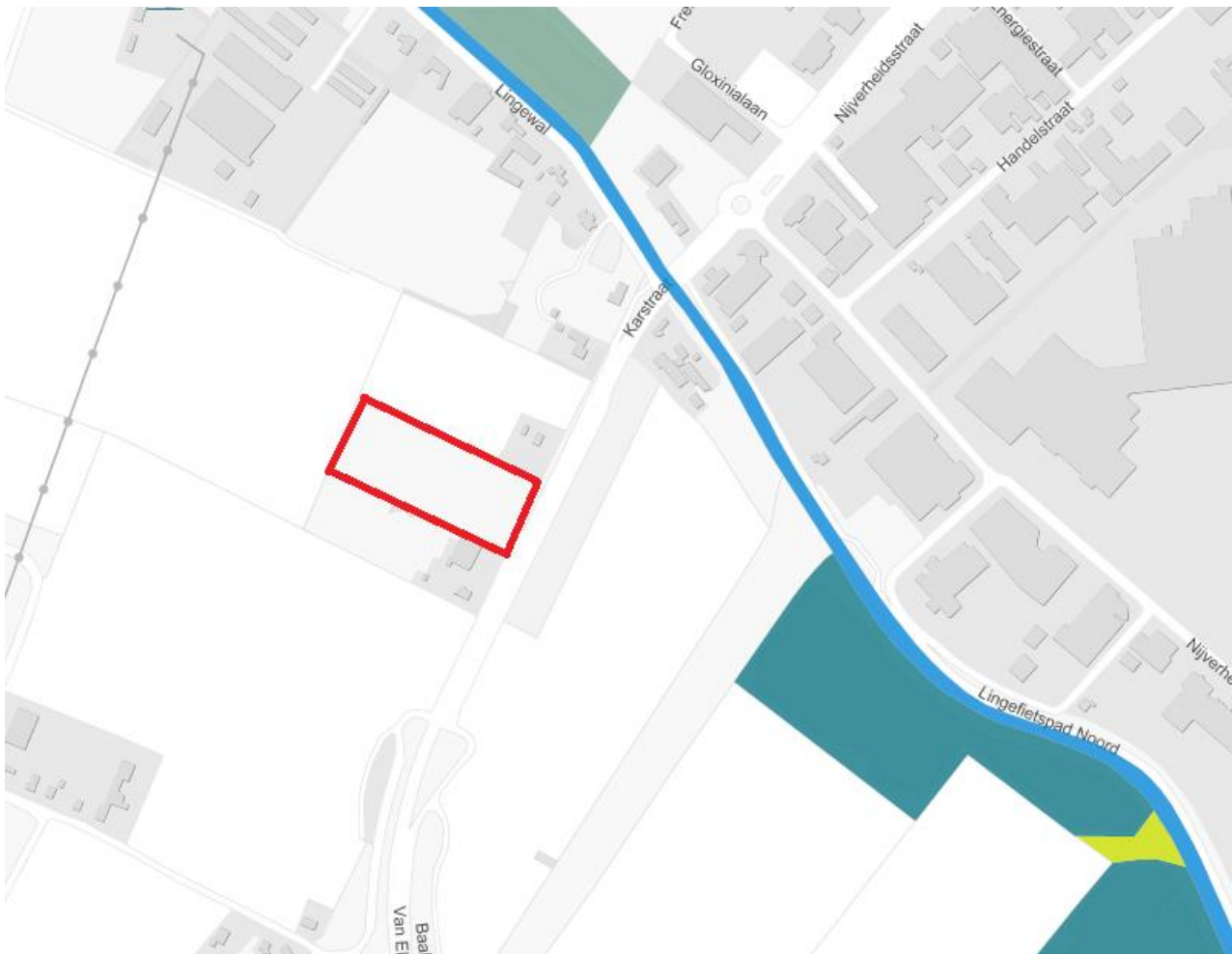
5.1 Natura 2000

Door de voorgenoemde werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal; bovendien liggen de drie meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden 'Rijntakken', 'Veluwe' en 'De Bruuk' op respectievelijk 1,44 kilometer; 8,16 kilometer en 17,7 kilometer afstand van het plangebied.

De drie hierboven genoemde Natura 2000-gebieden zijn alle opgenomen in de zogenaamde PAS (Programma Aanpak Stikstof), omdat er tenminste één stikstofgevoelig habitattypen in voorkomt, dat te maken heeft met overbelasting door stikstof. Het is de vraag in welke mate het gebruik van de crematieoven zal leiden tot extra stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden.

5.2 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied ligt op zo'n 260 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk. Figuur 5.2. geeft de daarbinnen aangeduide natuurbeheertypen weer, volgens het Gelders Natuurbeheerplan 2017.

Figuur 5.2. Het plangebied ten opzichte van beheertypen in het GNN (bron: <https://www.gelderland.nl/Natuurbeheerplan-2017>)

Lichtblauw = beheergebied N03.01 beek en bron;

Donkerblauw = beheergebied 04.01 kranwierwater;

Geelgroen = N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland. Groenblauw = N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos

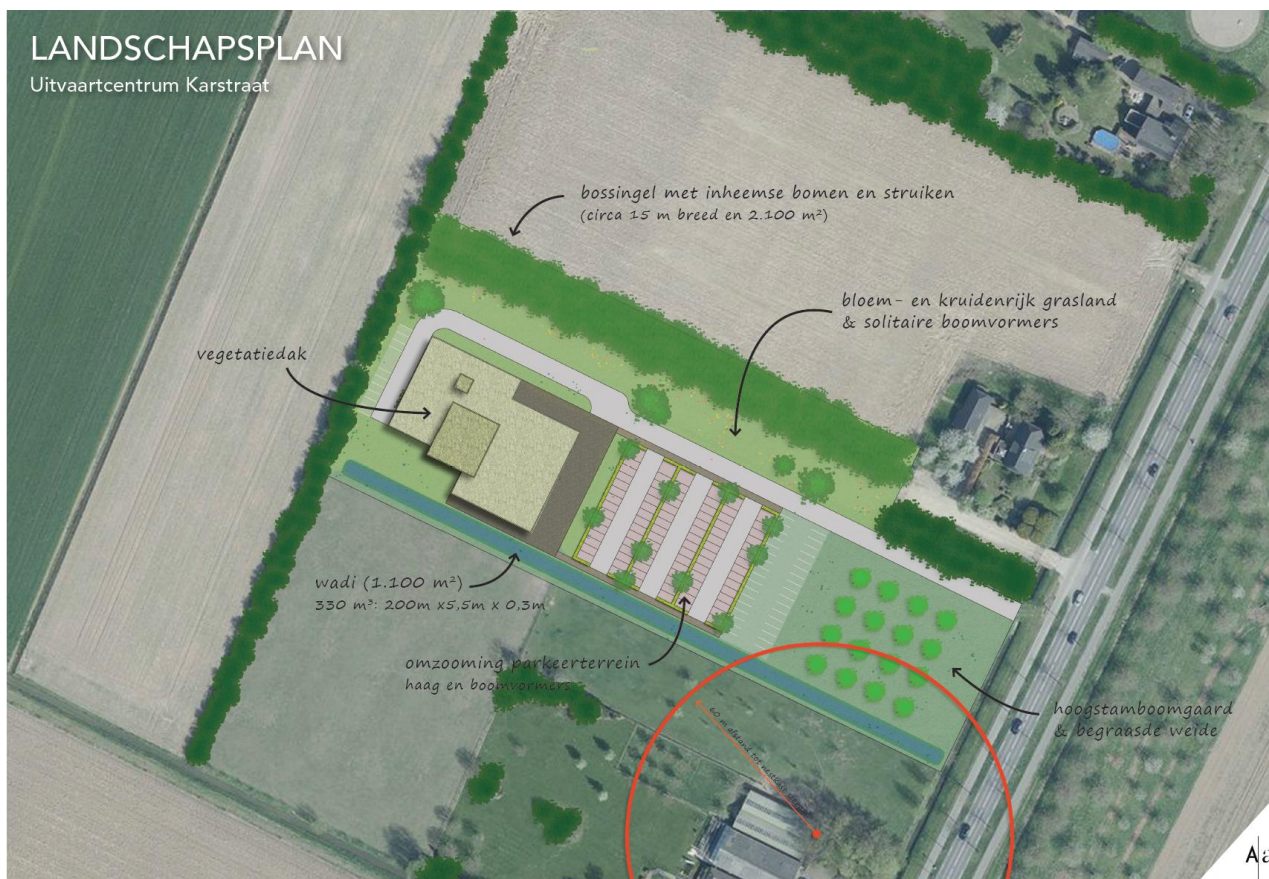
Ten aanzien van de meeste beheertypen lijkt er geen sprake van stikstofgevoeligheid. Op circa 331 meter afstand van het plangebied bevindt zich een meertje, dat is aangeduid als beheergebied N04.01 (Kranwierwater).

Omdat kranswieren voorkomen in zeer helder, niet vervuild water, is het de vraag in hoeverre de stikstofdepositie ten gevolge van de crematies een negatief effect zal hebben op het voorkomen van kranswieren (Arts et al., S.a.). Dit hangt af van de te verwachten stikstofemissie en mate van buffering van de plas (<http://www.natuurkennis.nl/index.php?hoofdgroep=2&niveau=3&subgroep=103&subsubgroep=1007&subsubsubgroep=410>). Conform de wetgeving dient bij nieuwe crematieovens altijd de best beschikbare techniek te worden toegepast. Alle nieuwe crematieovens die worden of thans zijn geïnstalleerd zijn voorzien van een geïntegreerde naverbrandingskamer en nageschakelde filtertechniek. Door de hoogte van de temperatuur, het zuurstofgehalte en de verblijftijden in de naverbrandingskamer wordt een optimale verbranding verkregen. Op basis hiervan en expert judgement schat Faunaconsult in dat er geen noemenswaardige effecten op het kranswierwater zullen optreden.

5.3 *Beschermde planten en dieren*

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- Als de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen broedende vogels worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed) of vernietigd.
- In een boom op 34 meter van het plangebied bevindt zich een steenuilenkast. De aan te leggen parkeerplaats zou aanvankelijk op minder dan 40 meter afstand van deze nestkast worden gerealiseerd (zie figuur 3.1.1.). Volgens drs. P.F.M. Beersma (eerste auteur van het boek 'Steenuilen') dient er, om verstoring van nesten te voorkomen, bij nieuwbouw te worden uitgegaan van minimaal 50 – 60 meter afstand tot het invlieggat van het steenuilennest (pers. med.). Dhr. H. Thoonen (uilenexpert en uitvinder van de Thoonen-steenuilenkast) adviseert een afstand van minimaal 50 meter (pers. med.). Op grond van deze afstanden is op verzoek van Faunaconsult het eerste ontwerp aangepast, zodat er nu binnen een straal van 60 meter rondom het steenuilennest geen bestrating wordt aangelegd en de bestaande akker (een voor steenuilen waardeloze biotoop) wordt omgevormd tot de voorkeurs habitat (hoogstamboomgaard en hagen) van de steenuil (zie figuur 5.3.). Hierdoor zal de hoeveelheid geschikte foerageer habitat voor de steenuilen toenemen. Het is te verwachten dat de plannen daardoor een positief op de steenuil zullen hebben, maar geen negatieve effecten op deze soort.

Figuur 5.3. Globale ligging van de steenuilenkast (rode stip) ten opzichte van de aan te leggen parkeerplaats en het te realiseren uitvaartcentrum. De rode cirkel (rond de steenuilennestkast) heeft een straal van 60 meter.

In tabel 5.3.1. zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wn weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermings regime Wn	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in opgaande vegetaties broedende vogels	Vogels	X	X					
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermd nest							

Tabel 5.3.1. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wn. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van habitatoorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van habitatoorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatoorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatoorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
 - (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en
- De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn).

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 *Natura 2000 en GNN*

Omdat niet duidelijk is of de plannen een effect op stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden zullen hebben, dient er een Aeriusberekening te worden uitgevoerd. Op de GNN zijn waarschijnlijk geen negatieve effecten te verwachten.

6.2 *Groene Ontwikkelingszone*

Het plangebied ligt in het Gelders Natuurnetwerk, categorie Groene Ontwikkelingszone (GO). Volgens de omgevingsverordening Gelderland (Provinciale Staten van Gelderland, 2014) geldt dat in een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO, nieuwe kleinschalige ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, mits:

1. in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt; en
2. deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde dan wel een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Binnen Gelderland maakt het plangebied deel uit van deelgebied 'Overbetuwe'. Hiervoor heeft men voor de Groene Ontwikkelingszone de volgende Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap:

- ontwikkeling ecologische verbinding Overbetuwe - KAN: parkachtige structuren met water en moeraszones
- vermindering barrièrewerking A325, A15, A50, N836, N837 en Betuwelijn
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden
- ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën en vogels van cultuurlandschappen
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen.

De ontwikkelingsdoelen en kernkwaliteiten voor het deelgebied 'Overbetuwe' in de Groene Ontwikkelingszone zijn doorvertaald in de visie voor Park Lingezeggen.

Het plangebied behoort daarbij tot het deelgebied De Buitens. Voor De Buitens is het doel om een kleinschalig mozaïekenlandschap te realiseren.

De toegepaste inrichtings- en landschapselementen in het plangebied sluiten aan op deze doelstelling.

In overleg met het bevoegd gezag en op advies van Faunaconsult is de compensatie nader ingevuld door ontwikkeling van biotopen voor vogels van cultuurlandschappen (de steenuil; zie ook paragraaf 5.3). Daarmee is er naar mening van Faunaconsult sprake van substantiële versterking van de kernkwaliteiten en ook afdoende gecompenseerd.

6.3 *Beschermde planten en dieren*

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wn zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in de provincie Gelderland een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wn): deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

In de te rooien struweelhaag en akkervegetatie komen in het broedseizoen mogelijk beschermde vogelnesten voor. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd en waarvoor geen omgevingscheck nodig is. Doden en vernielen van broedvogels/eieren/jongen kan worden voorkomen door het verwijderen van struiken en akkervegetatie buiten het broedseizoen uit te voeren (buiten de periode 15 maart – 15 juli).

Door naleving van deze mitigerende maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen van de Wn begaan.

Op korte afstand van het plangebied bevindt zich een steenuilennest. Door aanpassing van het oorspronkelijk plan wordt voorkomen dat er ten aanzien van de steenuil overtredingen op de Wet natuurbescherming optreden en is er zelfs een gunstig effect op deze soort.

LITERATUUR

- Arts, G.H.P., E. Brouwer en N.A.C. Smits Arts. S.a. Herstelstrategie H3140: Kranswierwateren. Te downloaden via: http://pas.natura2000.nl/pages/herstelstrategieen-deel_ii.aspx
- Beersma, P., W. Beersma en A. van den Burg. 2007. Steenuilen. Vogelbescherming Nederland en Vogelbescherming België.
- Den Held en Rijdsdijk, S. 2016. Natuurtoets Inpassingsplan N839 Bemmel-Huissen. Natuurtoets PIP N839. Royal Haskoning DHV, Rotterdam.
- Gedeputeerde staten van Gelderland. 2016. Beleidsregels procedure besluitvorming Wet natuurbescherming Gelderland.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provincie Gelderland. 2016. Natuurbeheerplan 2017 Provincie Gelderland. Vastgesteld door GS op 27 september 2016 Zaaknummer: 2015-016666.
- Provinciale Staten van Gelderland. 2014. Omgevingsverordening Gelderland.

BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wn. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wn)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wn)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wn)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wn)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wn)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wn);
- het, voor zover bij of krachtens de Wn toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wn).

Het beschermingsregime gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten (‘GS’) kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten (‘PS’) kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de ‘minister’) het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de 'strikt beschermde soorten', omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wn zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wn)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wn);
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wn)
- het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wn)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wn);
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 I lid 2 Wn).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wn). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wn) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Dit aanvullende beschermingsregime vloeit niet voort uit Europese wet- of regelgeving en beschermt alleen de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wn. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wn, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wn:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wn (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen